

TISKOVÁ ZPRÁVA

Praha 25. srpna 2021

Akademie věd ČR
Národní 1009/3, 110 00 Praha 1
www.avcr.cz

ŠKOLKA OD TŘÍ LET ZVYŠUJE ŠANCI NA LEPŠÍ VZDĚLÁNÍ A PRÁCI. ZEJMÉNA PRO DĚTI MATEK S NIŽŠÍM VZDĚLÁNÍM

Děti, které nastoupily po reformě rodičovského příspěvku z roku 1995 do mateřské školy až po čtvrtých narozeninách, byly ve studiu a v práci méně úspěšné než ty, které zůstaly ve výlučně domácí péči jen do tří let. Vyplyvá to ze studie think-tanku IDEA při Národohospodářském ústavu AV ČR s názvem *Maminka, nebo školka? Dopady prodloužení čerpání rodičovského příspěvku na budoucí vzdělávání a pracovní uplatnění dětí.*

Studie ukazuje, že dodatečný rok výlučně domácí péče místo docházky dítěte do mateřské školy měl negativní dopad na budoucí vzdělávací výsledky dětí a jejich uplatnění na trhu práce, především u dětí matek s nižším vzděláním.

„Podněty a sociální dovednosti, které tříleté dítě získává v mateřské škole, je těžké v prostředí domova nahradit, a to zejména u dětí se socio-ekonomicky slabším rodinným zázemím,“ vysvětluje autorka studie Klára Kalíšková z IDEA při Národohospodářském ústavu AV ČR. *„Naše zjištění jsou v souladu s většinou zahraničních výzkumů pozitivního vlivu školek na vývoj dítěte.“*

Méně studují i pracují

Děti, o něž matky celodenně pečovaly do věku čtyř let, podle studie vykazují ve srovnání s dětmi, které nastoupily do školky o rok dříve, o čtyři procentní body vyšší pravděpodobnost, že ve věku 21–22 let nestudují ani nepracují, a o šest procentních bodů nižší pravděpodobnost, že studují vysokou školu.

„V případě dětí matek bez maturity, které ve věku 21–22 let žijí s matkou ve společné domácnosti, je pravděpodobnost, že nestudují ani nepracují, dokonce vyšší o více než devět procentních bodů. Pravděpodobnost nástupu těchto dětí na vysokou školu je nižší o dvanáct procentních bodů,“ zdůrazňuje hlavní autorka studie Alena Bičáková z Národohospodářského ústavu AV ČR.

Doma s dětmi zůstalo vlivem reformy dalších 38 % matek tříletých

Reforma rodičovského příspěvku z roku 1995 v Česku prodloužila možnou dobu čerpání příspěvku ze tří na čtyři roky. Prodloužení pobírání příspěvku však nedoprovázelo prodloužení doby garance původního pracovního místa matky, nedovolovalo její výraznější zapojení na trhu práce, a znamenalo tedy další rok celodenní péče o dítě. *„Reforma vedla k tomu, že dodatečných 38 % matek tříletých dětí zůstalo s dětmi doma. Výlučná celodenní péče a výchova matkou ve většině případů nahradila tu ve*

Kontakt pro média: **Markéta Růžičková**
Divize vnějších vztahů AV ČR
press@avcr.cz
+420 777 970 812

Blanka Javorová
IDEA při Národohospodářském ústavu AV ČR
blanka.javorova@cerge-ei.cz
+420 602 698 440

státem dotovaných mateřských školách. U většiny dotčených dětí tedy došlo k odložení nástupu do školky minimálně o jeden rok," připomíná Lucie Zapletalová, poslední z trojice autorek studie.

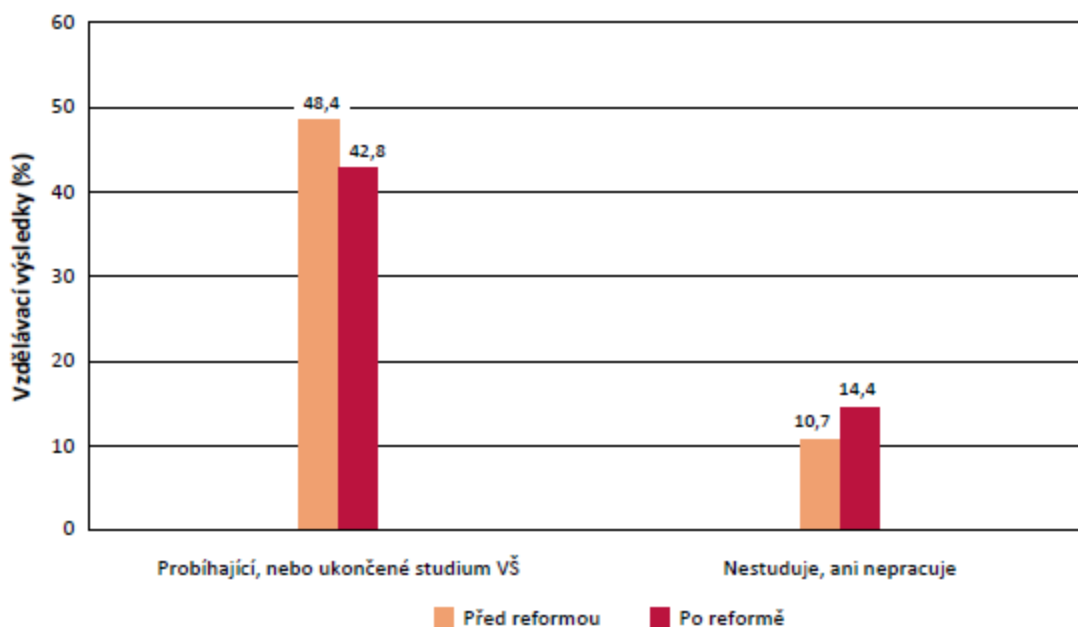
Interval 21–22 let: vypovídá o vzdělání i uplatnění

Studie využívá data o vzdělání a pracovním zapojení dětí, jejichž rodiče byli dotčeni reformou rodičovského příspěvku v České republice v roce 1995. Věkový interval 21–22 let u sledovaných osob, které v dětství zasáhla reforma rodičovského příspěvku, nebyl zvolen náhodně.

„Tato věková skupina umožňuje sledovat dokončení středního vzdělání, uplatnění na trhu práce nebo účast na terciárním vzdělávání,“ říká Alena Bičáková. „Na druhou stranu ještě 75 % lidí ve věku 21–22 let sdílí domácnost s rodiči, a to je klíčové pro analýzu rozdílů v dopadech podle úrovně vzdělání matky,“ doplňuje vědkyně.

Zjištění nijak nepochybňují všeobecně prokázaný zásadní přínos mateřské péče pro vývoj dítěte. Analýza ale ukazuje, že výlučná celodenní mateřská péče po třetím roce života může mít i nežádoucí dopady, které děti nesou i v dospělosti.

Graf 3: Dopady prodloužení čerpání rodičovského příspěvku na budoucí výsledky dětí
(budoucí situace reformou dotčených a nedotčených dětí ve věku 21–22 let)

Pozn.: Graf ukazuje vzdělávací výsledky a uplatnění na trhu práce u dětí ve věku 21–22 let. Růžové sloupce 'před reformou' odpovídají dětem nedotčeným reformou. Sloupce 'po reformě' odpovídají dětem dotčeným reformou. Všechny odhady vychází z nejširší specifikace experimentální a kontrolní skupiny, kdy bereme v úvahu děti narozené rok před a rok po rozhodném datu.

Více informací: [Alena Bičáková, CERGE-EI, alena.bicakova@cerge-ei.cz](mailto:alena.bicakova@cerge-ei.cz)
[Klára Kalíšková, CERGE-EI, klara.kaliskova@cerge-ei.cz](mailto:klara.kaliskova@cerge-ei.cz)
[Lucie Zapletalová, CERGE-EI, lucienecasova@seznam.cz](mailto:lucienecasova@seznam.cz)

Odkaz na studii [ZDE](#).

Institut pro demokracii a ekonomickou analýzu (IDEA) při Národohospodářském ústavu AV ČR, v. v. i. je nezávislý akademický think-tank zaměřující se na analýzy, vyhodnocování a vlastní návrhy veřejných politik. Doporučení IDEA vychází z analýz založených na faktech, datech, jejich nestranné interpretaci a moderní ekonomické teorii. IDEA je projektem Národohospodářského ústavu Akademie věd České republiky, který spolu s Centrem pro ekonomický výzkum a doktorské studium Univerzity Karlovy (CERGE) tvoří společné akademické pracoviště CERGE-EI.